SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1859. **Zondag 14 Augustus** **No. 33.**

PARAMARIBO, 13 AUGUSTUS 1859.

Uit de vuurmonden van het fort *Zeelandia* werd ll. Donderdag morgen ten acht ure, aan Suriname's ingezetenen de tijding verkondigd, dat de Heer R. F. van Lansberge den gevorderden eed in handen van den Kolonialen raad afgelegd, en de regering dezer gewesten aanvaard had. De benoemde Gouverneur verscheen kort hierna op het gouvernementsplein, alwaar de Schutterij en het Bataillon Jagers geschaard stonden en hield, vergezeld van zijne Adjudanten, de leden van den Kolonialen Raad, den Majoor der Schutterij en den Kolonel der troepen eene revue over de manschappen. Na de inspectie defileerden de beide corpsen eenige malen, waarna deze plegtigheid afliep. Ten tien ure werd door Z. E. audientie verleend.

Uitvoerige berigten in de Curaçaosche bladen stellen den Gouverneur R. F. van Lansberge voor als een man, wiens vertrek van dat eiland met smart werd gezien, een man, die steeds den voorspoed onzer zusterkolonie voor oogen had, die ons als het ware benijd werd.

Wij weten 's Konings keuze te waarderen; Suriname is een goed Bestuurder overwaardig; zij kan een parel aan de kroon van Nederland zijn, wanneer van Hooger hand haar regt gedaan wordt en men met betere kennis van zaken ten haren opzigte te werk gaat. Doch vragen wij, zullen de goede bedoelingen van den Heer van Lansberge op prijs worden gesteld, zullen zij de algemeene goedkeuring verwerven of even als steeds door een klein getal heethoofden tegengewerkt en verlamd worden; zal men nu ophouden, om, gelijk met den Heer Schimpf het geval was, den Gouverneur tot in zijn privaatleven aan te tasten en hem op de vuigste wijze te belasteren en dat onder den schoonen dekmantel van deernis met den ongelukkigen staat der kolonie te hebben?

Wij laten aan den tijd de beantwoording hiervan over.

Van onze zijde betreuren wij het vertrek des Heeren Schimpf.

In deze kolonie op een tijdstip aangekomen, dat de toekomst zich zwart aan den horizont vertoonde, hield hij met vaste hand de teugels van het bewind; de minste toegevendheid, de minste weifeling en Suriname ware te gronde, onderstelbaar verloren.

Aan ondernemingen ten algemeenen nutte bood hij steeds de behulpzame hand; het plaatsen van een vuurschip buiten Braamspunt, de oprigting eener Steenfabriek, der Surinaamsch Protestantsche Mettraij getuigen van Zijne belangstelling in het lot van Suriname en derzelver bevolking, terwijl het daarstellen in weinige weken van het corps strafwerkers; eene zaak waarover menigeen zijner voorgangers dacht, maar bij wien het bij aarzeling bleef, aantoont, dat hij op orde gesteld was, en welken morelen invloed verwekt dat corps bij de overige slavenbevolking niet?

Nog onlangs hebben Suriname's ingezetenen blijken gegeven van hunne erkentelijkheid voor den Heer Schimpf, en mogten de adressen aan den Koning, verzoekende het aangeboden ontslag van dien Heer niet aan te nemen, te vergeefs geweest zijn; hij achtte zich als gekrenkt, belasterd, miskend, niet langer aangemoedigd de belangen dezer Gewesten als hoofd hier te bevorderen, de gevoelens der bevolking waren daarom niet te min opregt en welgemeend.

Den 20n dezer vertrekt Z. E. en gezin met de stoomboot *Paramaribo* naar Demerarij, om van daar met de mailboot de reis naar het Moederland voort te zetten.

Onze beste wenschen vergezellen hem, terwijl wij de verzekering hebben, dat hij in Nederland een warm voorstander der belangen van Suriname zijn zal.

God zij met hem en de zijnen!

LL. Maandag den 8n dezer vond in het Kerkgebouw der *Hervormde Christelijke Gemeente* de tweede algemeene vergadering plaats, tot het geven van verslag nopens de verrigtingen der Bestuurders van de *Surinaamsch Protestantsche Mettraij*. Onder de aanwezigen merkte men op H. E. de Heeren C. P. Schimpf en R. F. van Lansberge.

De verslaggever Do. C. van Schaick, deed in het breede den toestand dier inrigting kennen, waaruit bleek, dat dezelve vergeleken met dien van het vorige jaar, eene goede toekomst te gemoet gaat. Het getal der kweekelingen, was reeds 21, zij waren opgeruimd, en tevreden in hun nieuw leven. Het Gouvernement heeft de stoomboot *Nickerie*, bij hare reizen naar de post *Sommelsdijk* ter beschikking gesteld van belanghebbenden, die deze inrigting met een bezoek zouden wenschen te vereeren.

Aan de ijverige pogingen onzer politie is het gelukt vier slavenjongens te arresteren, die bij dag zich achter het Picorno bosch schuil houdende, in den laatsten tijd herhaaldelijk des nachts zich aan roof schuldig maakten. Wij vernemen, dat ten gevolge der genomen maatregelen weldra meer anderen tot die bende behoorende, in handen der overheid zullen geraken.

Ons wordt van eene vriendelijke zijde berigt, dat tijdens de afwezigheid van den Vice Consul van Frankrijk den Heer Barnet Lyon, die met Z. E. den afgetreden Gouverneur den 20n aanstaande naar Europa vertrekt, het consulaatschap zal waargenomen worden door den Heer J. Delmonte Lyon.

Drie fransche gedeporteerden, met behulp van een corjaal uit hun banningsoord St. Laurent aan de Marowijne ontvlugt, en bij vergissing te Coronie aangekomen zijn den 11n dezer met de schroefboot *Vice Admiraal Rijk* alhier opgebragt.

Deze veroordeelden ter beschikking van de Politie gesteld en in het fort *Zeelandia* gecustodieerd, zijn ll. Vrijdag met de stoomboot *l'Oijapock* die 15 ontvlugte negerimmigranten in dienst van het Gouvernement, alhier kwam opzoeken, teruggezonden.

Wij hebben in deze week de volgende belangrijke tijdingen per mail ontvangen loopende tot 17 Julij ll.

De tweede Kamer in het Moederland, die den 5 Julij hare werkzaamheden heeft hervat houdt zich bezig met de behandeling van wetsontwerpen, dewelke geene betrekking op de kolonie hebben.

De heer Elout heeft den Minister van Kolonien wegens de groote kwestie betreffende Suriname geïnterpelleerd en tot antwoord bekomen, dat Z. E. in de najaarszitting een gewijzigd plan zoude indienen.

In de zitting der Kamer zeide de Heer van Hoëvell o. a. het volgende:

De berigten uit Indië worden meer en meer verontrustend. Men hoort gedurig van expeditiën en nieuwe expeditiën; de afloop daarvan heeft in den laatsten tijd weinig zelfvoldoening opgeleverd en thans wordt het vaderland plotseling verschrikt door het berigt van afgrijselijke tooneelen op Banjermassing (Z. O. kust van Borneo) en van het uitbersten van een opstand aldaar, waarbij vijftig Europeanen, waaronder vrouwen en kinderen, wreedaardig zijn vermoord. Hij rekent het pligt dat de Kamer tracht inlichtingen te verkrijgen omtrent den toestand aldaar en hij neemt dus de vrijheid aan de Kamer verlof te vragen om op een nader te bepalen dag vragen aan den Minister van Kolonien te rigten over den toestand van Nederlandsch Indië, met betrekking tot de laatste berigten van daar ontvangen.

Uit Italie luiden de berigten aldus:

Na de nederlaag van den 24 Junij bij Solferino, hadden de Oostenrijkers zich achter de Mincio teruggetrokken en maakten de geallieerden zich gereed om de vestingen die hun den vooruitgang beletten te belegeren; men zag dan ook elk oogenblik de tijding van hernieuwde vijandelijkheden te gemoet, toen op het onverwachts per telegraaf het sluiten van een wapenstilstand bekend werd, gevolgd door de volgende telegrafische depêche, uit Parijs gedagteekend:

Valeggio, 12 Julij 2 ure des Namiddags.

De Keizer aan de Keizerin.

De vrede is geteekend door den Keizer van Oostenrijk en mij. De grondslagen van den vrede zijn de volgende: Er zal een Italiaansch statenverbond zijn, onder het eere-voorzitterschap des Pausen. De Keizer van Oostenrijk doet afstand van zijne regten op Lombardije tot aan de lijn der Mincio aan Keizer Napoleon, die ze aan den Koning van Sardinie overdraagt.

De Keizer van Oostenrijk behoudt het Venetiaansche gebied, hetwelk echter een integrerend deel uitmaakt van het Italiaansche Statenverbond. Er zal eene algemeene amnestie worden uitgevaardigd.

— Het volgende behelsd eenige bijzonderheden over hetgeen onmiddelijk aan den wapenstilstand is voorafgegaan. Op Dingsdag den 5 Julij zag men tegen den volgenden dag een grooten veldslag te gemoet en soldaten en officieren verwachtten dien reeds met ongeduld. Te midden van de oorlogszuchtige toebereidselen, welke men zich in zoodanige verwachting voorstellen kan, hoorde men geheel onverwacht het woord *wapenstilstand* uitspreken en vloog het onmiddelijk door het geheele kamp van mond tot mond. Den volgenden dag (Woensdag) begaf zich de generaal Fleurij, adjudant des Keizers, naar Verona, vergezeld van den kapitein Verdiere, waar men hen toeliet zonder hen te blinddoeken, de generaal Fleurij werd bij den Keizer van Oostenrijk gebragt, die hem aan tafel ontving even als genoemden kapitein, terwijl beide de meest mogelijke beleefdheid van den Keizer ondervonden. De generaal Fleurij kwam den Donderdags in het Fransche hoofdkwartier terug, en twee uren na hem kwam een Oostenrijksch parlementair uit naam van Keizer Frans Jozef, met verzoek onzen Keizer te mogen spreken en hem een brief te overhandigen. Zoodra de brief gelezen was werd een krijgsraad belegd onder voorzitterschap des Keizers. De Koning van Sardinie, Prins Napoleon en de Maarschalken woonden dien bij. Den volgenden dag begaf zich de maarschalk Vaillant, vergezeld van een talrijken staf, naar Villafranca, en daar was het, dat de wapenstilstand geteekend werd, die door het leger met zekeren tegenzin werd begroet.

Men schrijft uit Parijs dd. 13 Julij:

Ofschoon de vrede tusschen de oorlogvoerende mogendheden is geteekend, zullen echter de overige groote mogendheden tot de eindregeling der Italiaansche kwestie medewerken, omdat Oostenrijk Lombardije niet aan Napoleon heeft afgestaan: maar alleen zijn regten op dat land ter beschikking van den Franschen Keizer heeft gesteld. Zij zullen gezamentlijk de organisatie van het Italiaansche Bondgenootschap regelen, die uit den aard der zaak nog al moeijelijkheden zal opleveren, daar men onmogelijk het liberale Sardinie en het reactionnaire Rome kan gelijkstellen, of zelfs den Paus aan het hoofd van den voortgang stellen, tenzij hij in de noodige hervormingen bewillige. Indien Italie wordt herboren, moet Rome het voorbeeld geven, indien het het overwigt aanneemt, moet het zich aan de verpligtingen onderwerpen, die daaraan zijn verbonden.

De Constitutionel berigt, dat Peschiera en Mantua tot het afgestaan gedeelte van Lombardije zullen behooren, ofschoon de Oostenrijkers die vestingen nog niet hebben verloren.

De Morning Post, een orgaan van het ministerie Palmerston, zegt:

«Terwijl het nog niet juist bepaald is, op welken voet de politieke gesteldheid van het herboren Italie zal worden ingerigt, kan het nuttig zijn eenen blik te slaan op de overvloedige bouwstoffen, welke het groote land ten zuiden der Alpen voor eenen onafhankelijken staat en zelfs voor eene groote mogendheid van Europa oplevert. Oostenrijk heeft altijd volgehouden, dat de Italianen geene geschiktheid voor zelfbeheer hebben en onderling te zeer verdeeld zijn om eenen staat te kunnen uitmaken. De eerste bewering wordt wederlegd door Sardinie's voorbeeld en door de ongemeene gematigdheid van bijkans alle revolutionnaire bewegingen welke er, tien jaren geleden, van Venetie tot Palermo voorvielen. De tweede beweging doet niets ter zake; immers Italië zou in tijden van gevaar nagenoeg evenzeer in staat zijn, om aan te vallen en zich te verdedigen, wanneer het één staat als wanneer het een statenverbond ware. Zoolang er een krachtig Noord-Italiaansch rijk aan het hoofd van het Italiaansche eedgenootschap stond, zou het Italiaansche volk niet minder sterk tegenover het buitenland zijn, dan wanneer het éénen staat uitmaakt. Zoo ziet men ook den Duitschen Bond, wanneer hij van buiten bedreigd wordt, even veel kracht ontwikkelen als de meest aaneengesloten monarchie. Uit het oogpunt der volkrijkheid en der ligging zou Italië, wanneer het van Messina tot de Alpen vrij ware, met regt aanspraak op den rang van groote mogendheid kunnen maken. Pruisen heeft slechts 16 millioen inwoners; onder welke veel meer verschil van afkomst en inborst bestaat, dan onder de Italianen, en behoort evenwel onder de groote mogendheden. Waarom zou dan Italie niet eene bevolking van zes en twintig millioen ook niet onder de groote mogendheden kunnen treden? In krijgshaftigheid doen de Italianen voor de Pruisen niet onder; dit bewijzen de door Garibaldi's vrijcorps en door de Sardinische troepen in het algemeen in den tegenwoordigen oorlog verrigte wapenfeiten. Daarbij komt dat er bij de Italianen onderling veel meer nationale geest bestaat, dan bij voorbeeld tusschen de bewoners van Oud-Pruisen en Rhijn-Pruisen en van Poolsch-Pruisen. Pruisen heeft eene wijd uitgestrekte en schier bloot liggende grenslinie te verdedigen. Italie zou aan drie zijden de zee, aan de vierde de Alpen tot grenslinie en natuurlijke borstwering hebben. Om in de Europesche raadsvergaderingen althans met Pruisen gelijk te kunnen staan, zou Italie niets anders behoeven te doen dan een stelsel van militaire inrigtingen, gelijksoortig aan het Pruisische, aan te nemen. Kortom, Italie behoeft buitenlandsche hulp enkel om onafhankelijk te worden: eenmaal onafhankelijk zijnde, zal het altijd in staat zijn om zelf zijne onafhankelijkheid staande te houden."

— De Koning van Zweden en Noorwegen Oscar, is in den ochtend van den 8 Julij

overleden. De kroonprins is tot Koning uitgeroepen onder den naam van Karel XV.

Koning Joseph Frans Oscar was geboren 4 Julij 1799, hij volgde zijn vader Karel XIV Jan (Bernadotte) 8 Maart 1844 op den troon. Hij was sedert geruimen tijd reeds ziek en had het beleid der regering sedert twee jaren aan den kroonprins, als regent opgedragen. Hij was gehuwd met de Koningin Josephine Maximiliane Eugenie, dochter van den Hertog Eugenius van Leuchtenberg geboren den 14 Maart 1807. Hij laat drie zonen en eene dochter na.

De tegenwoordige Koning van Zweden en Noorwegen, der Gothen en Wenden, Karel Lodewijk Eugenius, is geboren den 3 Mei 1826 en den 19 Junij 1850 in het huwelijk getreden met prinses Wilhelmina Frederika Alexandrina Anna Louisa der Nederlanden, dochter van Prins Frederik der Nederlanden, geboren 5 Augustus 1828. De Kroonprins Karel Oscar Wilhelm Frederik, Hertog van Sudermanland, is geboren 14 December 1852.

INGEZONDEN.

Paramaribo, den 10 Augustus 1859.

Op Zondag den 7 dezer maand was er een diner ten Gouvernementshuize, ter eere van den benoemden Gouverneur R. F. VAN LANSBERGE, waarbij een aantal civiele en militaire autoriteiten en particulieren deelnamen.

De Gouverneer SCHIMPF wijdde een dronk aan zijnen opvolger. Hij gaf zijn genoegen te kennen, dat de Koning, in de moeijelijke tijden welke Suriname te gemoet gaat, iemand tot landvoogd had benoemd, die reeds door zijne goede diensten in vroegere betrekkingen, het vertrouwen van het Opperbestuur en de genegenheid der ingezetenen aldaar had verworven en van wien dus veel goeds te verwachten is. Hij wenschte hem en zijn gezin een aangenaam verblijf in Suriname toe, en een gelukkig bestuur.

De Heer VAN LANSBERGE deze toast beantwoordende, betuigde den Generaal SCHIMPF zijnen dank voor de tot hem geuite woorden, daarbij de verzekering voegende, dat de bevordering van den bloei dezer Kolonie steeds zijn streven zal zijn. Hij noodigde alle aanwezigen uit om met hem een glas te ledigen op het welzijn van den Gouverneur SCHIMPF en diens gezin; en besloot met den wensch, dat hem op zijn verderen loopbaan steeds voorspoed en geluk ten deel mogten vallen.

Andermaal nam de Heer SCHIMPF het woord op. Hij uitte zijnen dank voor de ondervonden medewerking en hulp en voor de gehechtheid hem van zoo vele zijden betoond. Hij gaf de verzekering, dat, mogt hij soms al gedwaald hebben, dit ter goeder trouw was, wijl hij in al zijne handelingen steeds de algemeene belangen der Kolonie had beoogd; steeds regtvaardigheid ten doel had. Onder inroeping van het hem geschonken vertrouwen ook voor zijnen opvolger, eindigde hij met de bede voor het heil van deze kolonie en van hare inwoners.

Weinige oogenblikken daarna, stond de Procureur Generaal op. Hij herdacht het goede door den Gouverneur SCHIMPF, gedurende diens verblijf alhier gedaan, waarvan lang de uitwerking zou gevoeld worden. Hij herinnerde, hoe aan diens bestuur hetwelk steeds gekenmerkt werd door strikte regtvaardigheid, ook de rust en orde waarin Suriname zich tot dus ver verheugt, te danken was. Hij aarzelde niet als tolk van allen den aftredenden landvoogd hartelijk dank te zeggen voor zijne pogingen in het belang dezer kolonie, en hem van de hartelijke genegenheid van alle weldenkende inwoners de verzekering te geven. Zich daarop tot Mevrouw SCHIMPF wendende, zeide de Heer GEFKEN, dat door Suriname's ingezetenen niet zouden worden vergeten, hetgene zij ter bevordering van van het gezellig verkeer had gedaan: de vele genoegens, die zij hun had verschaft; en vooral het edele voorbeeld dat zij met wel doen had gegeven. Eindelijk tot den benoemden Gouverneur zich keerende, wenschte hij dezen een gelukkig bestuur toe, en besloot met een heilwensch aan beide landvoogden en hunne gezinnen.

Nadat een der particulieren de erkentelijkheid van de ingezetenen had betuigd voor het goede, waarnaar de waardige Generaal SCHIMPF steeds gestreefd had en Zijne Excellentie en gezin eene voorspoedige reis had toegewenscht, nam ten slotte de Heer VAN LANSBERGE het woord op ter beantwoording van den Procureur Generaal.

Al deze toasten werden met geestdrift toegejuicht.

Slechts weinigen zullen er zijn, die niet hartgrondig zullen deelen in de omtrent den Generaal SCHIMPF geuite gevoelens, en die hem niet met leedwezen, binnen weinige dagen deze kolonie zien verlaten, alwaar hij gedurende *vier* jaren onvermoeid werkzaam was ter bereiking van het doel, dat hij zich steeds voor oogen stelde: de bevordering van haren bloei. Geen, die het wel met de kolonie meent, die hem niet gaarne nog behouden had; en de Procureur Generaal zeide niet te veel, met hem de verzekering te geven van de gehechtheid der ingezetenen waarvan nog onlangs, toen Zijner Excellentie's verzoek om ontslag uit zijne betrekking van Gouverneur bekend was geworden, hem zoo ondubbelzinnige blijken werden gegeven. Heeft hij aan onze wenschen, tot intrekking van zijn verzoek, geen gevolg gegeven; heeft hij daartoe evenmin kunnen besluiten, toen, zijdens het Opperbestuur bij hem aangedrongen werd zijne betrekking alhier te blijven vervullen, wij moeten in zijn besluit berusten, maar blijven het niettemin betreuren. Nu hij zijn ontslag, onder dankbetuiging voor zijne bewezen diensten, op de meest eervolle wijze heeft verkregen en weldra ons zal verlaten, roepen ook wij hem hartgrondig heil en voorspoed gedurende zijn verder leven toe; hem zoowel als zijne echtgenoote en kroost. Wij zullen hem niet vergeten. Hij vergete ook *Suriname* niet! Mevrouw SCHIMPF, die wij om hare edele hoedanigheden leerden liefhebben, houde zich mede overtuigd, dat steeds met verkleefdheid aan haar zal worden gedacht en, zeker niet het minst, door de armen en minbedeelden in deze kolonie.

Hetgene ons troost is 's Konings keuze op den nieuw benoemden Gouverneur, op wien wij thans onze hoop vestigen. Zijne antecedenten strekken ons ten waarborge, dat wij ook van hem veel goeds mogen verwachten. Ieder, werke dan ook mede ter verligting van zijne moeijelijke taak! Moge zijn bestuur voor deze kolonie heilrijke vruchten dragen!

Er vertoont zich eene nevelwolk die onzen gezigteinder geheel dreigt te verduisteren; een adder schuilt in onzen boezem, dreigende de hartader van ons zedelijk bestaan af te bijten, zoo wij niet met alle krachtsinspanning trachten het ondier zoo veel mogelijk onschadelijk te maken. Weet dan, dat niet alleen volwassene vrijen en onvrijen zich in het openbaar en verborgen schuldig maken aan het hoogstnoodlottige dobbelspel, maar zelfs kinderen verleiden om zich mede daaraan overtegeven. Wat zal daar het gevolg van zijn? VOORAL MET HET OOG OP DE TOEKOMST!

Gij mijnheer de uitgever van het *Surinaamsch Weekblad*, die gaarne al de in uw bereik zijnde middelen veil hebt om onze maatschappij voor dit groote onvermijdelijke onheil te waarschuwen; verhef uwe stem zoo luid: dat dezelve van heinde en ver weergalme; opdat een ieder daardoor worde vervaard, en wel in het bijzonder de Politie.

C.

Mijnheer de Redacteur!

In de nieuwsbladen van verledene week wordt de som van Twee honderd gulden, uitgeloofd aan dengene die de beste teekening van eene kerk te Nickerie zal inleveren.

Ik zou heel gaarne dit geld willen verdienen maar ik heb voor eene gewoonte om wat ik doe goed te doen en daarom alvorens een werk te beginnen mij ook goed te informeren hoe dat werk zijn moet.

De kerk moet ingerigt worden voor 500 personen staat er in de advertentie, daar over zou ik nu graag eenige inlichtingen hebben.

In den tijd dien wij beleven is er een groot onderscheid tusschen 500 personen en 500 personen want sedert wij met de Crinolines gezegend zijn, heeft eene dame naar de mode (en welke dame wil uit de mode zijn?) 3 à 4 plaatsen van gewone stervelingen noodig.

Ten einde dus zoo min mogelijk papier en tijd te bederven neem ik de vrijheid te vragen hoevele met *Crinolines* gewapende dames (*plus minus*) gewoonlijk de kerk bezoeken, om daarna in mijn bestek de ruimte af te meten.

Met de beantwoording hiervan zal UEd. zeer verpligten.

UEd. Dienaar,

W. VAN TIMMEREN.

SNIPPERTJES,

Uit mijne Portefeuille.

NIEUWE SERIE.

REISONTMOETINGEN VAN

ROBBERT NIKKER,

DOOR

W. E. H. WINKELS.

II.

ROB *hoort meer van het land der* SURINEN *en ontdekt, dat er vreemde geduchten over gaan.* ROB *gaat reizen in een trekschuit.*

»Als iemand verre reizen doet, heeft hij veel te verhalen.
»Daarom nam ik mijn stok en hoed en ging terstond aan 't zwalen.»
(JURRIAAN.)

„Ik heb veel gereisd ROB en altijd getracht mijne kennis te vermeerderen," zeide mijn vader toen hij zijne beschouwingen omtrent *Suriname* later vervolgde.

Wij bleven, geloot ik bij de Israëlitische volkplanters; onder NASSIJ, DE MEZA en PEREIRA, (*) deze kolonie breidde zich spoedig uit en zoo lang eenvoudigheid van zeden, eendragt in denkwijze, en lust tot arbeid onder hen bestond, ging onder geleidelijken gang, het schoone tropische land vooruit. Maar, welhaast kwamen er vreemde inmengselen, van ongeschikte menschen en denkbeelden en al spoedig ontdekte men de ontkieming van sektenhaat tusschen Israëliten en Israëliten en van dezen en Christenen. In het tijdperk, waarvan ik spreek, woonden in die Kolonie vele Europeanen van aanzienlijke nederlandsche afkomst, die het schoone van *„naam en adel"* bezoedelden door ruwe zeden en het valsch begrip hunner positien; vrouwen zelfs ontzagen zich niet om op eene wijze te leven, die op zijn zachtst uitgedrukt „buitengewoon ligtzinnig was" en onderzoekt men den toestand van de christelijke kerken ten dien tijde aldaar, en den vreemden ijver der christelijke gemeente op die plek, dan staat men verbaasd over den scherpen haat tusschen christenen en christenen en tusschen de Portugesche en Hoogduitsche Israëliten, de Portugesche Israëliten, de werkelijke kolonisten, met vele voorregten door de *Nederlanden* en de *Societeit van Suriname* begiftigd, steunden *te veel* op die *privilegiën* en bleven zich *te streng* aan de vormen van leerbegrip vasthouden, *tijd*, *woonplaats*, en *omstandigheden*, dulden geen *stilstaan* meer op verouderd grondgebied, zij verergerden de zaken, door deze ongeschikte begrippen in den arbeid van het geheele volksleven te mengen, waaruit voornamelijk later, de opstanden der *Afrikanen* ontstonden. In de derde plaats leefde er eene groote hoeveelheid fortuinzoekers, waarvan velen onder den schijn lagen van eene levenswijze te hebben geleid, die, in mooije prentenboekjes afgeschilderd, de lieve jeugd zeker afschrik zoude hebben gebaard, fortuinzoekers, die niet bewezen, dat zij door het *tropisch* luchtgestel, en de *koloniale* zeden verbeterd waren.

Eindelijk, leefden er in verschillende *kaste's* de afstammelingen uit de familien der opgenoemde volkplanters en de Afrikaensche en kleurlingen vrouwen, waaromtrent, de schromelijkste onverschilligheid bestond en die, uit een *zedelijk* en *staathuishoudkundig* oogpunt beschouwd, zeer verwaarloosd werden.— Vreemde bestanddeelen, niet waar ROB? maar jongen! dat is alle kolonien op de wereld eigen geweest, en dat zal niet altijd ten kwade werken als men maar zorg draagt, over eenige vreemde zelfstandigheden heen te stappen, niet te haastig is om het *natuurlijk-kind* eene *te* Europesche opvoeding te geven, en indien men maar streng waakt, dat geen sektendienst invloed heeft op het *volksleven*, noch op de *wetten* noch op de *regten* want gebeurd zoo *iets*, dan is die maatschappij verloren!" „En waakte men daar voor vader!" — „Helaas mijn ROB! men waakt er tot heden nog niet voor, al spoedig kwam in de kolonie, bij het bejag naar posten, rangen en voorregten, den Godsdienstvorm in 't spel, doch, met kracht en onbuigzaamheid hielden de *Israëliten* zich aan hunne privilegien vast, en wilden volgens die *voorregten*, hunne slaven niet anders dan naar hunne leerbegrippen regeren, tweedragt, haat en vooral ophitsing der christenen, die door ruwheid en scheldnamen den meester en tegelijk zijn slaaf verbitterden, was het gevolg, en al spoedig wist men het den slaven duidelijk te maken, dat alhoewel de *Israëliten* vele voorregten bezaten, de christenen toch de werkelijke bezitters en heeren van de volkplanting waren, welhaast ontstond er oneenigheid omtrent den rustdag, bij den eenen op *Zaturdag*, bij den anderen, op *Zondag* aan den slaaf gegeven, nog erger werd het, toen ook de vreugde feesten der slaven naar willekeur werden bepaald en de ontevredenheid steeg ten hoogsten top, toen zulks met het nieuwjaarsfeest het algemeene volksfeest in de kolonie, plaats vond. — Haat en koppigheid stonden tegen over elkander, en zoo als gewoonlijk, was de slechtst geloovige, de hevigste aanblazer der partijwoede, zie hier *echte stukken*, *brieven* en *bescheiden* uit dien tijd, welken u mijn zoon! van de bejammerende tweedragt de overtuiging zullen geven. — Verzet, desertie en oproer onder de slaven volgden. Afschuwelijke straffen werden op de teruggevangenen toegepast. Men ijst, bij het lezen der op regterlijke gezag plaats gehad hebbende verminkingen, zoo als de *executien* van 13 Februarij — 7 Mei — 2 October 1765 — 2 October 1769 — 13 en 21 Mei 1772 (**) ja nog velen en gruwelijker meer, die wij om elk menschelijk gevoel te sparen, zullen verzwijgen, en aan *wie* waren nu de ongeregeldheden en het verzet der slaven te wijten? aan de tweedragt, de baatzucht en godsdiensthaat der meesters, en was het niet geweest dat drukkende omstandigheden voor eenigen tijd de *eendragt* noodzakelijk maakte dan zoude de 30 Januarij 1770, welligt de uitbarsting gezien hebben der gisting tusschen *christenen* en *Israeliten*, gerezen.

Omtrent dien tijd, streed en de Boschneger oorlog en de nood van geldsgebrek ten ondergang der volkplanting, hevig mede.

Vraag mij niet ROBBERT, van waar de flaauwe handelingen der koloniale regering ten dien tijde kwam? Ik moet erkennen, dat de *Staten* toen en later, de onpartijdigheid op eens geschonkene voorregten, *schoon* en *krachtig* volhielden, maar tevens, bedroevend tot de erkentenis komen, dat er in de *Nederlanden* doch vooral in de *volkplanting*; eene door omstandigheden ontstane afhankelijkheid, van de *Surinaamsche-Societeit* bestond, tevens moet ik het in het belang van de *Nederlanden* en de volkplanting beklagen, dat *die Societeit misschien* leden in zich bezat, welke als *snelkijkers*, dien verwarrenden toestand voor de toekomst, niet ongewenscht vonden?

De gierenblik van het *egoïsme* in ons vaderland, ontdekte welhaast het gevaar; eenige laatdunkenden begrepen, dat het hun belang was, om de kolonie van eigenaren te doen verwisselen. zij bejammerden het niet, dat de volplanters er de groote waarde *niet* van erkenden, en vonden het, met het oog op voordeel in de toekomst niet goed, dat hun zoo'n kostbaar speelgoed in handen werd gelaten.

De *Surinaamsche-Societeit*, die overeenkomsten met de volkplanters had gemaakt, waaronder de geregelde invoer van *slaven*, kwam in deze verpligting te kort, de arbeid werd hierdoor beperkt, de landbouw zeer gedrukt. De verdediging der kolonie was ellendig. De lang afgebedene hulp, die eindelijk kwam, maakte belastingen noodzakelijk en sloeg diepe wonden in de bezittingen der volkplanters. Denkbeeldig geld, noch op *Staats* noch op *Landhuishoudkunde* gegrond, veranderde tot schuldenlasten. En beiden levens-wetenschappen, hadden (*ook nu nog niet*) *geene* schrede in dat beklagelijk land gezet.

De ongelukkigste toestand was immer die der LANDVOOGDEN. ZIJ waren met een groot vertrouwen begiftigd, doch tevens, verantwoordelijk gemaakt. ZIJ waren gedwongen onder de kracht van doellooze en slechte wetten te regeren, *wetten*, die niet in staat waren, de *schijnvrede* te bewaren, en die altijd als zwakke riethalmen heen en weder gebogen werden, door de stormen der *privilegiën* en *intrigues*, afhankelijke LANDVOOGDEN! die wanneer zij iets *goeds* wenschten tot stand te brengen, zoo vreemd als zij waren, in het *warnet* der ellendigste zamenstelling, eindelijk moedeloos en afgemat zich overgaven aan persoonlijke eischen, die list en sluwheid gebruikten, om de *vorstelijke vertegenwoordiging*, magteloos te maken.

De baatzucht in de *Nederlanden* juichte bij den eisch om *„Geld"* het hart zwol toen zij

(*) *In het weekblad van ll. Zondag werd deze laatste naam, abusivelijk als* FEREIRA *afgedrukt.*

(**) *Het afzetten van beenen, voor desertie het doorkappen van voetpezen enz.*

de volkplanting hoorden kermen om „*Geld*", en een nieuw denkbeeld tot bederf der *kolonie*, werd rijp in de broeikast van het zelfbelang, de jaren 1769 en 1770, zagen binnen *Suriname* agenten van verschillende *Nederlandsche-speculatie-huizen* en het hoofd dier ongeluksvogels mogen wij in zekeren *La Croix* beschouwen, die, voor het Nederlandsche huis SCHOUTEN EN VALENS, met eene onbegrijpelijke roekeloosheid geld voorschoot, de geheele volkplanting beet als een hongerig vischje aan het door de *hel* bereidde lokaas, met uitzondering van eenige fransche uitgewekene familien, die hun fortuin in surinaamsche grondbezittingen hadden gestoken, namen de meeste der planters, waaronder ook de *Israëliten*, geld op. Handwerkslieden, te arm, om gereedschappen voor hun bedrijf te koopen, namen geld op om gronden of plantaadjes te koopen en mijnheer *La Croix* was steeds gereed, om voor eene pennestreek of handteekening, *wissels* op zijne *principalen* af te geven, de bedrogene kolonisten zagen reeds voor het einde van 1771 de meeste dier verderfelijke papiertjes met „*een protest van non betaling* prijken, en de droom op een ELDORADO versmolt, zie, hoe gemakkelijk, niet waar ROB! kon men toen op *executive* verkoopingen de aangelegene gronden inkoopen, en waarom, zoude men zich bekommerd hebben, dat de koopers dier fraaije wissels er door ten gronde gingen? Eigendommen werden met verpanding of *Hijpotheek* bezwaard en *conventiën* werden er tusschen de fonds mannen en de arme grondbezitters gesloten, waarbij de duivellist maar een onnoozel begrip geheeten mag worden, de volkplanting was gedrukt onder een' schulden last van bijna *f* 60,000,000. Er kwam beweging door de verwarring van zaken; door de executive verkoopingen, door de overdragt van eigendomsregt, doch niet door de pligtkwijting der *Surinaamsche Societeit* in het geregeld toevoeren van afrikanen, de geld koorts waardoor de menigte gezwoegd had, verdoofde bij de ontdekkingen, welke gevolgen eene eenvoudige handteekening had, doch de vingers jeukten bij het gevoel van geld te hebben, zonder er eene nuttige koop voor te kunnen doen, „de planters en zij die als uit de [illegible], geld verkregen hadden," zegt een schrijver uit dien tijd, „werden ijlhoofdig." *Iets*, moest er toch met dat geld gedaan worden en halsover kop wierp men zich in den grondeloozen draaikolk der *weelde*, de plantaadjen zonder geschikte fabrieken, noch genoegzame arbeiders, werden tot tuinen en lusthoven herschapen, *gouden* en *zilveren* voorwerpen, vervingen het vroeger eenvoudige *koper* en *tin*. Europesche meubelen van kostbaar hout en maaksel namen de plaats in van die, van geschikt inlandsch hout, de vrouwen, vooral die der *Israëliten*, schitterden als zonnen, wanneer zij met eenen nutteloozen overvloed van juweelen, versierd en in de kostbaarste zijden kleederen gehuld, langs de straten wandelden, de oud Oostersche en Vaderlandsche gastvrijheid, ontaardde tot overdrevene feestvieringen, waarbij de een den anderen trachtte te overtreffen, en eindelijk, het karakter van kolonist en Planter, ontaardde zoodanig, dat zij onderling ook weder vooral, onder de *Israeliten*, duizenden en duizenden guldens aan 't dobbelspel verkwistte, ja voorbeelden zijn er, dat men op reis naar de eene of andere plantaadje zijnde, die plantaadje, door eenen enkelen worp met dobbelsteenen van eigenaar deed veranderen. Alles verviel, alles veranderde en de verwisseling van eigendommen ging veelvuldig, de slaven werden wanhopig, want, „*Zij gingen even als gevogelte, uit de handen van den eenen meester tot een ander over.*" (†) Toen kwamen de *gieren afgezanten* en eischten kapitaal en renten op, wierpen in de afschuwelijkste naaktheid van het verraderlijk feit, de sluijers weg en grepen bijna de geheele kolonie in het gespannen net. O ROB! het ware te wenschen geweest, dat zij toen maar geheel eigenaars waren geworden, want nu moesten er nog jaren voorbij gaan, nog duizenden afschuwelijkheden gepleegd worden, om de toestand der eigendommen *zoo* te verminderen, om den geheelen volksarbeid *zoo* te onderdrukken, tot dat alles in hun bezit zoude geraken, weet gij, onder welke maatschappelijke vermommingen de vernietiging der eigendommen plaats vond? Onder die van *kapitalist* en *fondshouder*, onder die van *scheepsreeder*, *Commissionair* en *Assuradeur*, onder die van *Administrateur* in de kolonie zelve."

Mijn vader werd hier, in zijne beschouwing gestoord door de komst van mijn' vriend HENRI. „Goeden morgen!" riep hij intredende en ons elk eene hand aanbiedende." ROB, ik kom je uitnoodigen, om een klein reisje met mij te maken, ik heb zaken in G en gij moet mede." „Ga ROB," zei mijn vader, „dan kunt gij met een, zus MARIJ bezoeken." Ik bedacht mij niet lang en sloeg toe. „*Eene conditie*" sprak HENRI „wij reizen met de trekschuit, ik „waag mij niet aan eene vlieg *machine* van onzen *negentien eeuwschen* achteruitgang." Ja gaf aan zijn echt hollandsch begrip toe, want ofschoon hij eene ziel bezat die van „*Ja*" knikken, slaapmuts dragen, en inslapen hield, zoo bezat hij een goed hart en eene vrolijke inborst." Denk er steeds aan ROB! dat de hollandsche natie door langzaam te gaan, *zeker zal gaan*", was zijn wapen *motto*.

Des avonds ten acht ure kwamen wij aan de *beerenbijt* en ik wilde juist in de schuit stappen, toen HENRI mij met een verschrokken gelaat opmerkzaam maakte, — dat het een „*vlieger*" was — „Jongen ROB! ik waag mij niet aan eenen Hollandschen spoed van twee paardenkracht." — „Maar ziet gij dan niet" — gaf ik hem ten antwoord — „dat het oude afgeleefde knollen zijn en dat zij onder weg meer zullen slapen dan trekken." ROB, zouden ze?" — „waarachtig!" „Nu dan in 's hemelsnaam."

Wij stapten in, ons reisgezelschap bestond uit een paar Hollandsche dames, die sneeuw rein van zindelijkheid eene koude frissche lucht om zich verspreiden, — die kousen zaten te breijen en ieder oogenblik aan den schipper vroegen „of er ook gevaar bij was!" Vervolgens een langen lummelachtigen boer, die terstond een hoekje opzocht en er zich in nêerzette, om te slapen, — eindelijk een buitenheer een klein-steeds-man, een *orakel* of eene dorps-vraagbaak voor de boeren, die ons al dadelijk te kennen gaf, dat hij de volkomenste kennis van landen en volkeren had. — Na de gewone groet zeide de *knappe*, dat *hij* het mooi weer vond. — „Een weinig koud!" merkte HENRI aan, terwijl een der dames den schipper vroeg „of er ook gevaar bij was?" — „Dat komt mijnheer!" zei de *knappe*, omdat wij hier op 52 leggen, vatje? (*hiermede meende hij de graden breedte*,) „maar kom nu op dit oogenblik in *Italie* of *Zuid-Amerika* dan heb je daar geen last van." — „Na ROB!" zeide HENRI zich tot mij keerende — „dat zal u in de hand vallen, als je in *Suriname* komt." — „Hé!" — riep de *knappe*, — „gaat mijnheer naar *Suriname*! — 't plezier kennis met hem te maken, — een raar eiland hoor!" — ik boog mij en, vroeg hem of, hij bekend was met die *kolonie*, — „bekend? dat zoude ik denken als of ik er geboren en begraven was. — 't ligt een heel eind hier van daan op *zes* en *een half* vatje, en als je met een schip gaat dan kom je er gewoonlijk in drie maanden." — „Is daar geen erg gevaar bij?" — vroeg de jongste der dames, — „zeer weinig!" vervolgde de *knappe*, — „want op eene zekere hoogte *vijf en twintig en een half* dan krijg je de passaatwinden, die regt op het eiland aanwaaijen, dan zet je de zeilen en het roer maar vast en gaat over één boeg naar de plaats van je bestemming, dat rare land ligt nu zoo wat half weg *Java* een beetje zuidelijker aan de andere kant van *Noord-Amerika*, en daarom noemt men het „*de West*." — „Nou!" — zeide de schipper. — „Dat eiland heeft zijn oorsprong te danken aan een groote modderbank en waren er geene rivieren geweest, die diepe geulen in dien modder gemaakt hadden, dan was dat eiland zeker nooit door een christenvoet betreden. De menschen die daar woonen zijn rood en eten menschenvleesch, daarom heeten zij CRIBISIS, doch alleen van hunne overwonnene vijanden en wanneer hunne vrouwen tweelingen ter wereld brengen, deze eten zij dan op, omdat zij gelooven twee vaders er anders maar kwestie over zouden krijgen. — Het is nog altijd een schrikkelijk barbaarsch land, ofschoon er vele *Europeanen* en *Afrikanen* wonen, — de laatsten nu werken aldaar dag en nacht en de eersten zijn er groote liefhebbers van slapen, terwijl het nog niet bewezen is, dat zij *geen* menschenvleesch eten, — aldaar wordt er koffij en suiker gemaakt, waarbij dikwijls vele ongelukken gebeuren, laatst, ten minste, had de Notaris vrouw uit onze stad, *thee-visite* en toen zij de burgemeestersvrouw wat suiker in haar kopje wilde doen, vond zij een gekonfijt neger-oor in de suikerpot, — ja ik heb voor zeker hooren vertellen, dat men eens te *Amsterdam* een dier arme drommels in een suikervat gevonden heeft, die er waarschijnlijk bij vergissing was ingepakt." — „Nou!" — zei de schipper. — Er wonen aldaar vele mooije vrouwen en meisjes, zoo als u bij STEDMAN kan lezen, *Mestiezen* geheeten, nu moet u weten, dat het aldaar geen smaak is om zelven te werken, ieder leeft daar als een NABOB, zoo als u bij FERMIN en VON SACK's kunt lezen, — als zoo iemand langs de straat loopt, dan gelijkt het wel eene *processie* te *Madrid* door de groote hofstoet. Eerst bijvoorbeeld de NABOB, dan een jongen met eene parasol, — een *dito* met een kruik water, — een *dito* met een zilveren beker, — drie *dito* met lange pijpen, tabak en vuur, — een *dito* met eene lange stok, om de modderpoelen door te komen, en twee *dito* met jagtgeweer en weitasch, — deze laatsten zijn noodig voor de *Boa-slangen* en *tijgers*, die dikwerf de straten onveilig maken, dat ik hier niets vergroot kunnen de heeren zien in het plaatwerk van *Monsieur* BENOIT. — Men heeft er groote spinnen-koppen die in de kruinen der palmboomen huizen, en die zoo groot zijn, als mijn — ja! als mijn zwarte hoed. Zij spinnen hunne netten tusschen de palmbladeren, vangen er duiven, snippen en kanarievogeltjes in en eten die op — van tijd tot tijd laat een dier ondieren zich uit den boom op eenen onschuldigen wandelaar vallen en „." — „eten hem op?" vroegen de dames. — „Neen dames! zoo erg is het niet, zij steken hem met een' krom gebogen angel, die zij onder de kin dragen, boven op den kruin van zijn hoofd, en de arme ziel is een lijk." — „verschrikkelijk!" riepen de dames. — „Nou!" — zei de schipper.

Op dit oogenblik waren wij *Post-brug* genaderd, waar wij eenige minuten zouden vertoeven, — de *knappe*, staakte zijne mededeelingen, met de belofte, „straks" het belangrijkste te vertellen, — ook de twee dames wenschten *één* oogenblikje, uit te stappen, „indien de schipper hen wilden verzekeren, dat er geen gevaar bij was."

(†) *Zie de geschied. d. kolon. Suriname, door geleerde Joodsche mannen* 1791.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 10n. dezer, de Kol. schroefstoomboot: *Vice Admiraal Rijk*, kapt. H. J. Rusman, van Demerarij.

VERTROKKEN.

Den 12den, de Fr. stoomboot *L'Oijapock*, naar Cajenne.

IN TEXEL GEARRIVEERD.

Den 29sten Junij, *Mina*, kapt. Cupido.
Den 2den Julij, *Plata*, kapt. Koch.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Caspar de Robles*, kapt. van Slooten, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Amsterdam*, kapt. Wehdemeijer, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Compagnie*, kapt. Kuijper, adres bij J. C. Oosterbaan.

Het schip *Eliza*, kapt. Visser, adres bij J. M. Polak.

Het schip *Josephine Bernardine*, kapt. Bos, adres bij J. Gisius.

Het schip *Suriname*, kapt. Reijntjes, adres bij J. Gisius.

Het schip *Equator*, kapt. Nieuwenhuis, adres bij Gebroeders van Praag.

Het schip *Cuba*, kapt. Eijlers, adres bij P. F. Bouguenon.

Het schip *Johanna Jacoba*, kapt. Sap, adres bij H. C. Levij.

Het schip *Willem Eduard*, kapt. van Wijcks, adres bij Gebroeders van Praag.

In rio Saramacca:

Het schip *Theodora Josina*, kapt. Tjakkes, adres bij Halfhide en Co.

PRIJZEN DER PRODUCTEN.

Bij inschrijving verkocht:

SUIKER. Den 11den dezer, van pl. *Rozenburg*, 25 vaten, à 9·65 cts.

Idem. Den 13n. van pl. *Guineesche Vriendschap*, 8 vaten à 9,52 ct.

HANDELSBERIGTEN.

Amsterdam, 11 *Julij* 1859.

Suiker. Met dit artikel is het een weinig minder geanimeerd alhoewel de prijzen voor Surinaamsch zich van *f* 25 à *f* 33 soutineren.
Koffij. blijft gevraagd.
Katoen onveranderd.
Toncaboonen. *f* 1 à *f* 1½.
Arrowroot. *f* 25 *f* 27.
Rum. *f* 12 à *f* 15.
Cacao. 26 à 28 cent.
Hout. Nominaal.

PUBLIEKE VEILINGEN.

Ter Kasteleuije van het Geregtshof.
Vrijdag, den 12n. Augustus 1859.

Het Erf met al de daarop staande Gebouwen, aan het Gouvernements plein, La. A No. 97, aangekomen hebbende H. F. Wesenhagen, nu boedel. — *f* 8,200. — E. J. Slengarde.

BURGELIJKE STAND.

Op den 12 Augustus 1859, is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Jacobus Cornelis Oosterbaan en Wilhelmina Hendrica Johanna Schorpion weduwe van Wilhelmus Jacobus Haase.

Jacobus Schumann en Henriette Elisabeth Kusten.

Van den 6 tot den 13 Augustus 1859, zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 6den, Harrij Marius Abraham Wilgen, 7 maanden.

Den 8sten, Adolf Herman Bau, zoon van Elias Mathias Bau en van Johanna Sophia Louisa Geisler, 2 jaren en 7 maanden.

Idem, Jacob Coenraad Gomperts, zoon van Jacob Coenraad Gomperts en van Rebecca Delmonte, 1 jaar en 6 maanden.

Den 9den, London Wehl, Echtgoot van Jeanette Maren, 60 jaren.

Den 12den, Johannes Antonie Beudeker, 50 jaren.

Den 13den Magdelijntje van Roswijk, 78 jaren.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN

IN NAAM DES KONINGS!
DE GENERAAL MAJOOR,
ADJUDANT VAN DEN KONING IN BUITENGEWONE DIENST, GOUVERNEUR DER KOLONIE *SURINAME*;
CHARLES PIERRE SCHIMPF,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, SALUT! doet te weten:

Alzoo het den Koning behaagd heeft, bij Hoogstdeszelfs besluit van den 23 April 1859 No. 60, hem, op zijn verzoek, een *eervol* ontslag te verleenen uit zijne betrekking van Gouverneur dezer Kolonie, en als zoodanig te benoemen den Heer REINHART FRANS VAN LANSBERGE, tot dusver Gouverneur van *Curaçao en Onderhoorigheden*;

En alzoo Zijne Excellentie op heden, in eene Vergadering van den Kolonialen Raad, den bij het Regerings reglement voorgeschreven eed heeft afgelegd, en het bestuur over deze Kolonie aanvaardt.

Zoo wordt daarvan bij deze aan elk en een iegelijk kennis gegeven.

Aan alle autoriteiten, ambtenaren en verdere ingezetenen zijn opregten dank betuigende voor de van hen ondervonden medewerking, legt de aftredende Gouverneur zijne betrekking neder, onder afsmeeking van den Zegen des Allerhoogsten voor het bestuur zijns opvolgers en voor de welvaart van deze Kolonie en hare inwoners.

Was het gedurende zijn vierjarig bewind, steeds zijn streven het welzijn dezer Kolonie te bevorderen; hij zal niet ophouden hare belangen, zooveel mogelijk, te behartigen.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worafgekondigd en in het Gouvernements-blad geïnsereerd.

Paramaribo, den 11 *Augustus* 1859.
C. P. SCHIMPF.
Ter Ordonnantie van den Gouverneur.
De Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gepubliceerd den
11n. Augustus 1859.
De Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Publicatie

van den 11n. Augustus 1859;

houdende kennisgeving van de aanvaarding van het Bestuur der Kolonie Suriname. *door den Gouverneur* REINHART FRANS VAN LANSBERGE.

IN NAAM DES KONINGS!
DE GOUVERNEUR DER KOLONIE *SURINAME*,
REINHART FRANS VAN LANSBERGE,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, SALUT! doet te weten:

Alzoo het den Koning behaagd heeft, bij Hoogstdeszelfs besluit van den 23 April 1859 No. 60, hem te benoemen tot Gouverneur van *Suriname*, ter vervanging van Zijne Excellentie den Heer Generaal-Majoor CHARLES PIERRE SCHIMPF, aan wien bij dat besluit, op de meest eervolle wijze, op zijn verzoek, ontslag is verleend;

En alzoo hij op heden, in eene Vergadering van den Kolonialen Raad, den bij het Regerings reglement voorgeschreven eed afgelegd, en het bestuur over deze Kolonie aanvaard heeft;

Zoo wordt daarvan bij deze, aan elk en een iegelijk kennis gegeven, met inroeping van de medewerking van alle autoriteiten, ambtenaren en verdere ingezetenen, ter bevordering van het welzijn en den bloei dezer Kolonie, waartoe hij steeds zijne beste pogingen zal aanwenden.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en in het Gouvernements blad geïnsereerd:

Paramaribo, *den* 11 *Augustus* 1859.
VAN LANSBERGE
Ter Ordonnantie van den Gouverneur,
De Gouvernements Secretaris;
E. A. VAN EMDEN.

Gepubliceerd den
11n. Augustus 1859.
De Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

De Agenten van Politie J. Helhoff en C. Joosten, zijn uit 's lands dienst ontslagen.

De Heer Abraham Mozes Sterk, op heden door de Commissie van *Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt* als Medicinae Obstetriciae Doctor geimmatriculeerd zijnde, zoo wordt hiervan aan belanghebbenden kennis gegeven.

Bij het Bestuur is het verzoek gedaan, om den slaaf *Julius George*, geboren in 1829, moedersnaam *Juna*; benevens staande ten name van Plantage *Bel Vuarde*; gelegen in de divisie *Boven Suriname en Thorarica*, van den naam van de Plantage of op dien van Plantage *Tournonne*, gelegen in de divisie *Para*, te doen overschrijven.

Tijd van verzet *veertien* dagen, gerekend van den 5 Augustus 1859.

Aanbesteding.

De Administrateur van Financien zal, onder de nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Gouverneur dezer kolonie, aan de minst inschrijvenden aanbesteden:

De levering der voor 's Gouvernements dienst benoodigde VOEDINGS-ARTIKELEN voor Militaire rantsoenen, enz. gedurende het jaar 1860, en zulks op de voorwaarden, welke voor de gegadigden ter lezing liggen ten burele van den Administrateur van Financien.

De bus der inschrijvings billetten, ter Gouvernements Secretarie, zal geligt worden op Donderdag den 18n. Augustus e. k. des voormiddags ten 10 ure.

Transport.

Den 3den Augustus 1859. C. Antonius exnatura voogdes over hare minderjarige dochter M. A. Antonius aan M. M. E. C. Boedelhof, van de *helft* in het Erf en daaropstaande Gebouwen aan de *Rust en Vredestraat*, N. W. La. E No. 140, O. W. La. D No. 2.

Idem, M. M. E. C. Boedelhof aan C. Antonius voor hare kinderen met namen E. M. — E. — en M. A. Antonius, alsmede voor haar nog te verwekken kind of kinderen, van het Huis en Erf aan de *Rust en Vredestraat*, N. W. La. E No. 133, O. W. La. D No. 8.

Idem, J. F. Favereij, Vendumeester, aan J. F. Vaudel, van het Huis en Erf aan de *Ladesmastraat*, N. W. La. E No. 58*b*, O. W. La. D No. 560*b*; doch in het Cohier bekend onder N. W. La. E No. 58*a*, O. W. La. D No. 560*a*.

Paramaribo, *den* 3 *Augustus* 1859.

Den 5den Augustus 1859. S. Materiel aan S. A. Soest voor hare minderjarige kinderen M —, J. W. —, J. C. en J. E. Soest en voor de door haar nog te verwekkene kinderen, van het Huis en Erf aan de *Klipsteenenstraat* N. W. La. A No. 240, O. W. La. B No. 208.

Idem, A. M. Thieler aan J. T. de Bas, van het bloote Erf gelegen aan de *Pontewerfstraat* N. W. La. F. No. 171.

Paramaribo, *den* 5 *Augustus* 1859.

Hijpotheek.

Den 5den Augustus 1859. M. W. C. Becker 1e. Hijpotheek ten behoeve U. Kenswil Meester Timmerman, te vestigen op het Huis en Erf aan de *Wagewegstraat*, N. W. La. B No. 96, O. W. La. C No. 88 | 89.

Paramaribo, den 8 *Augustus* 1859.

De op den 11den dezer te houdene VENDU ten sterfhuize van den Heer H. F. Wesenhagen *blijft uitgesteld* tot MAANDAG den 22 dezer.

Paramaribo, *den* 8 *Augustus* 1859.

Van het Departement der *Onbeheerde Boedels* is gedevolveerd op den 1n. Augustus 1859, de Boedel van Philippina Johanna Jeger, Echtgenoote van Peter Mac George, overleden den 9 Maart 1858, gevonden in den Boedel Peter Mac George.

En worden mitsdien alle Crediteuren en Debiteuren deszelven opgeroepen, om aan het departement voormeld van hunne vorderingen aanteekening te doen en hunne verschuldigden aan te zuiveren op pœne als bij art. 14, en 16 van het Reglement voor opgemelde Administratie is bepaald.

Paramaribo, *den* 8 *Augustus* 1859.

Edictale Citatie.

De Exploicteur bij het Geregtshof in de Kolonie *Suriname*, dagvaardt bij deze alle bekende en onbekende Crediteuren

Van Judith Gomperts Weduwe M. A. Salomons, wegens het provenue van de op den 4den Maart 1859 bij executie verkochte Plantaadje *Nieuwhoop* cum annexis, aangekomen hebbende Judith Gomperts Weduwe M. A. Salomons voornoemd.

Van A. E. P. van Halm Weduwe A. Cameron, wegens de provenuen van de op den 25 Maart 1859, bij executie verkochte verlatene Plantaadjen *de Lemmert* cum annexis, *Sophiaslust* cum annexis en *Alderad* cum annexis en de Plantaadjen *Sparksgift* cum annexis en *Lodewijksburg* cum annexis, allen aangekomen hebbende A. E. P. van Halm Weduwe A. Cameron voornoemd.

Om te compareren of gemagtigden te zenden ter præ et concurrentie Rolle van het Geregtshof voornoemd, welke gehouden zal worden op Vrijdag den 26 Augustus 1859, des morgens ten *acht ure*, ten einde aldaar te zien dienen van Tweede Verstek. Voorts hunne sustenuen van præ et concurrentie op te geven, op pœne van perpetuum Silentium.

Voorts:

Van William Christie wegens het provenue van de op den 17den Junij 1859, bij executie verkochte plantaadje *Picardie* cum annexis, gelegen aan de rivier *beneden Commewijne*, aangekomen hebbende William Christie voornoemd.

Om te compareren of gemagtigden te zenden ter Præ et Concurrentie Rolle van het Geregtshof voornoemd, welke gehouden zal worden op Vrijdag den 26sten Augustus 1859, des morgens ten *acht* ure, ten einde aldaar te zien dienen van Relaas en Bijlagen. Voorts hunne sustenuen van Præ et Concurrentie op te geven en wijders met den Impetrant voort te procederen als naar regten.

Opdat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretenderen, is deze gepubliceerd en geaffigeerd alhier aan

Paramaribo, den 3 *Augustus* 1859.

ADVERTENTIËN.

De ondergeteekenden, die zich voor eenigen tijd onledig hielden, met het inzamelen van gelden, bestemd tot oprigting van een M o n u m e n t ter nagedachtenis van wijlen Mr. J. Æ. LISMAN, hebben de eer aan allen, die daartoe bijdroegen, het volgende mede te deelen:

1. Dat de ingezamelde gelden bedragen de som van *f* 1,231.79[5].

2e Dat daarvan een bedrag van *f* 380 besteed werd aan een eenvoudig gedenkteeken, geplaatst op het graf van den overledene op het Kerkhof *de Nieuwe Oranje Tuin*.

3. En dat uit het overschot der gelden de grondslag is gelegd van een fonds, welks doel is, jongelieden die, de school verlatende, de middelen missen om zich verder tot den een' of anderen nuttigen werkkring te bekwamen, te ondersteunen. Het Fonds draagt den naam van LISMANSFONDS.

De ondergeteekenden meenen dat hierdoor het verkieslijkst en meest blijvend gedenkteeken voor den waardigen overledene is daargesteld, en twijfelen niet of de algemeene deelneming ter bevordering der belangen van het LISMANSFONDS zal duidelijk doen blijken dat hun denkbeeld bij velen ingang vond.

Eerstdaags zal hieromtrent meerder worden bekend gemaakt. De ondergeteekenden zijn intusschen bereid alle verlangde inlichtingen te geven.

De Heer M. R. MATTES heeft aangeboden eenige K u n s t v o o r w e r p e n, door hem vervaardigd, ten toon te stellen, met het doel, de opbrengst daarvan te doen strekken ten behoeve van het bedoeld fonds. De ondergeteekenden hebben van dat vriendelijk aanbod gaarne gebruik gemaakt, ter algemeene kennisse brengende, dat die K u n s t v o o r w e r p e n HEDEN, tot en met Zaturdag den 20 Augustus, des avonds van *zeven* tot *tien* uur bezigtigd kunnen worden in het gebouw der Loge *Concordia* (daartoe welwillend afgestaan) tegen betaling van *Vijf en Twintig Centen* minstens.

De ondergeteekenden vleijen zich, dat velen van deze door den Heer MATTES aangeboden gelegenheid gebruik zullen maken tot bevordering van het goede doel en de uitbreiding van het Fonds.

Paramaribo, *den* 14 *Augustus* 1859.

Mr. G. J. A. BOSH REITZ.
B. C. VAN DEN ENDE.
T. J. EIJKEN SLUIJTERS.
J. VAN GELDER.
J. DE JONG.
E. F. L. MOLLINGER.

(11109. Ingevolge bekomen magtiging van den Heere Gecommitteerd Lid tot de Zaken van Curateele en Sequestratie, wordt op de gebruikelijke wijze bij inschrijving tegen KONTANTE BETALING aanbesteed de levering van:

225 *Wollen Dekens* en 229 *IJzeren Potten*.

voor de slaven van de Houtgronden *Osembo*, *Hanover* en *Twee Kinderen*.

De inschrijvings billetten met de monsters der aangeboden goederen worden tot Dingsdag den 16n. dezer ingewacht ten kantore van den Sequester A. G. VAN SON.

Paramaribo, *den* 12 *Augustus* 1859

Administrateuren

der plant. *Berkshoven en Oostrust* bieden bij inschrijving het hoogste bod goedgekeurd wordende, tegen CONTANTE BETALING te koop aan:

20 *à* 21 vaten *Suiker*,

om voor rekening en risico van den kooper, binnen 8 dagen van plant. af te halen.

De inschrijvings billetten worden aangenomen tot Dingsdag den 16n. dezer, des voormiddags 11 uur, ten kantore van

10823 J. F. WERGES qq. c. s.

Paramaribo, *den* 12 *Augustus* 1859

Wordt bij inschrijving aangeboden de levering van:

Amerikaansche *Waren*,

ten behoeve der plant. *'t Vertrouwen*, — volgens lijst en voorwaarde liggende ten kantore van F. TAUNAY Fz., — opening der inschrijvings billetten op DINGSDAG den 16den Augustus, des voormiddags 9 uren. [11494]

Benoodigd

voor de Plants. *Guinesche Vriendschap* en *Toledo*:

Diverse UITDEELINGS GOEDEREN, volgens lijst en voorwaarden liggende bij het Wees Departement, alwaar de inschrijvings billetten met de monsters worden aangenomen tot DONDERDAG den 18den dezer. (11495)

[11496] De ondergeteekende zal aan den minst inschrijvende, mits goedgekeurd, aanbesteden:

Het aanbrengen van eene *GAANDERIJ* voor de lengte en breedte van het door hem bewoond huis.

Informatien zijn te bekomen ten zijnen kantore, alwaar de inschrijvings-billetten, waarin prijs-, tijd- en waarborgen voor de goede volvoering dienen vermeld te zijn, zullen worden aangenomen tot DONDERDAG den 18den d e z e r, des morgens ten 11 ure.

H. WRIGHT.

14vts. Suikervatenhoepels

Te bekomen bij

J. P. A. HOEFFELMAN

( )

CÆCILIA.

4e. DAMES-CONCERT.

Op DINGSDAG den 16n. dezer des avonds ten *acht* ure, in de Zaal boven de WAAG.

Namens het Bestuur,
C. J. HEIILIDH.
(11499 *Secr.*

(11500 A. SALOMONS Vendumeester zal op Dingsdag e. k. verkoopen:

***Provisien*, een partijtje Wane- en Kopie, Beslag-Planken, van differente lengte en dikte, Gemaakte Hemden, Gestreept Linnen,**

Neteldoek, een partijtje Dam's en Heeren Schoenen en Laarzen, Rood Damruit, Laken, Boekjesstreep, Compositie K a a r s e n, Nieuw Opgemaakte Dames

Hoeden, fijne Broekenstof, Gebord. Zwarte *Vesten*,

Een partijtje S P IJ K E R S (gesorteerd)

Puilen *Patent O L I E* en P. m. 10 mille Cingels. Een *Matrozen PONT* en een *LASTDRAGER*,

te bezigtigen voor de deur van de Heeren BIXBY & Co. Twee RIETBAKKEN, zoo goed als nieuw. Een Tweeverdiepings HUIS gedekt met Pannen, te bezigtigen op het Erf van den Heer J. M. SAMSON aan den *Waterkant*.

Alsmede den jongen *Albert*, voeteboot, aankomende S. A. BENT.

De vroeger geannonceerde verkoop ten Gouvernements huize:

Van Zilver, *Porcelein*, Cristal, *Glas* en *Aardewerk* waaronder *Fraaije* Tafel en Theeserviesen, Een bruin *Rijpaard* Merrie)

en diverse andere GOEDEREN, zal alsnu plaats vinden op WOENSDAG den 17n. dezer e. k. 's namiddags 4 uren door den Vendumeester J. C. GOMPERTS.

De G O E D E R E N zullen één dag voor en op den verkoopdag ter bezigtiging zijn. [11498]

12 *à* 14 Duizend Bolletrie *Cingels*, à *KONTANT*,

te bekomen bij C. P. E M A N U E L S, over de *Luthersche Kerk*. (11501)

HOLLOWAY'S. Pillen.

Slechte Spijsvertering, winderigheid, zuurheid, oprispingen, misselijkheid, slapeloosheid en algemeene kwijning. Al deze lastige ongesteldheden kunnen spoedig verligting en genezing bekomen door deze wereld beroemde Pillen, waarvan zulk eene groote hoeveelheid naar Java verscheept wordt tengevolge van den snel toenemenden navraag voor dezelve in dit eiland. Men neemt tot dezelve zijne toevlugt met het gelukkigste gevolg. In zwakte der maag; in leverziekte, ongeregeldheden van het ligchaamsgestel, veroorzaakt door eenen tragen bloedsomloop is geen geneesmiddel zulk een krachtdadig en spoedig specifiek als deze Pillen. Dezelve geven ons eene verfrisschende slaap, wekken de eetlust op, geven sterkte aan de vertering bevorderende organen, zuiveren en versterken het bloed, brengen de afgezonderde vochten in orde, en bewerkstelligen eene gelukkige omwenteling in het gansche ligchaamsgestel des patients.

Deze *Pillen* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à *f* 1 en *f* 3. (11497

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.